

منبع: کنکور سراسری

گزینه ۲

۱

ادراک، فرآیندی است که از طریق آن، محرک‌های موردتوجه را بازشناسی و به آن‌ها معنا می‌بخشیم.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۸

گزینه ۴

۲

حداقل انرژی لازم برای تحریک اندام حسی را آستانهٔ مطلق می‌گویند.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۸

گزینه ۲

۳

ما به تمام چیزهایی که در دامنهٔ توجه مان قرار می‌گیرد آگاهی کامل نداریم. روانشناسان به این پدیدهٔ آماده سازی می‌گویند.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۸

گزینه ۱

۴

به واسطهٔ ادراک محرک‌های بیرونی به اطلاعات روانشناختی معنادار تبدیل می‌شود.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۴۰۰

گزینه ۱

۵

روانشناسان به ادراک پدیده‌های بدون احساس، توهم می‌گویند.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۴۰۰

گزینه ۳

۶

انجام دادن تکلیف هم‌زمان، کارایی توجه را کاهش می‌دهد. در شرایطی که مجبور شویم به‌طور هم‌زمان چند تکلیف را انجام دهیم، هرچه دو تکلیف شبه‌تر باشند و تکالیف موردنظر دشواری کمتری داشته باشند و همچنین فرد انجام دهند. آن تکالیف از مهارت‌های لازم برخوردار باشد، اثر منفی توجه که به واسطهٔ انجام هم‌زمان چند تکلیف ایجاد می‌گردد، کاهش می‌یابد.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۴۰۰

فرآیند انتخاب یک محرک از بین محرک‌های حسی مختلف را توجه می‌نامند. توجه با تمرکز متفاوت است. اگر توجه مداوم و پایدار باشد. در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: درگیری حواس مختلف با محرک‌های متنوع و مطلوب لذت‌بخش است.

گزینه ۲: تحریک اندام‌های حسی موجب احساس محرک می‌شود.

گزینه ۴: ما به همه چیزهایی که در دامنه توجه ما قرار می‌گیرد، آگاهی نداریم.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۴۰۰

در صورتی که محرکی را ردیابی کنیم که غایب بوده است با هشدار کاذب مواجه خواهیم بود در هر موقعیت ردیابی دو خطا ممکن است رخ دهد، این که از دست دادن را فدای هشدار کاذب کنیم یا برعکس، بستگی به اهمیت تکلیف دارد. تکالیف مهم‌تر با هشدار کاذب همراه است.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۴۰۰

در مواردی که معلم موضوع جدید و تازه‌ای را تدریس می‌کند تمرکز بیشتری ایجاد می‌شود.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۴۰۰

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های ۱ و ۳: محرومیت حسی یعنی اینکه فرد در شرایطی قرار بگیرد که هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک نشود.

گزینه ۴: محرومیت حسی به دلیل آزارنده بودن آن، نوعی شکنجه تلقی می‌شود.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۴۰۰

وجود خطاهای ادراکی نشانگر این است که آنچه را حس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم به بیان دیگر محرک خارجی وجود دارد، اما ادراک آن نادرست است.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۹

آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه به آن قرار گیرد.

در پدیده آماده‌سازی ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۹

اصول گشتالت:

- (۱) اصل شکل و زمینه: ادراک ما از یک شکل، تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند.
- (۲) مجاورت: وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند، ما آن‌ها را به صورت یک گروه ادراک می‌کنیم.
- (۳) مشابهت: ما معمولاً تمایل داریم اشیاء را بر اساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم.
- (۴) استمرار: ما گرایش داریم اشکال را به صورت متصل و پیوسته ببینیم، نه منقطع و غیرپیوسته.
- (۵) تکمیل: ما تمایل داریم اشیاء ناقص را به صورت کامل ببینیم.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۹

به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش به زنگی می‌گویند.
بررسی گزینه‌های نادرست:

- گزینه ۱: تمرکز پیوسته و پایدار به یک محرک باعث خوگیری می‌شود.
- گزینه ۲: فرآیند انتخاب یک محرک از بین محرک‌های حسی مختلف را توجه می‌نامند.
- گزینه ۳: ادراک فرآیندی است که از طریق آن، محرک‌های مورد توجه را بازشناسی و به آن معنا می‌بخشیم.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۹

در صورتی که محرکی را ردیابی کنیم که غایب بوده است، به این حالت هشدار کاذب می‌گویند.

علامت	ردیابی علامت	ردیابی نشدن علامت
حاضر	اصابت یا تصمیم درست	از دست دادن محرک هدف
غایب	هشدار کاذب	رد درست

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۹

خوگیری آفت تمرکز است.

خوگیری شامل عادت کردن به محرک خاص است به نحوی که به تدریج کمتر به آن محرک می‌پردازیم.
تازگی موضوع ارائه شده، تمرکز ایجاد می‌کند. اگر محرک مورد نظر به دفعات متعدد ارائه شود خوگیری شکل می‌گیرد.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۹

آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۹

روش تحقیقی آزمایشی برای بررسی چگونگی تغییر رفتار تحصیلی دانش‌آموزان به علت ارائه پاداش مناسب‌تر است.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۸

پردازش‌های ارادی و کنترل‌شده ظرفیت شناختی ما را کاهش می‌دهد و انجام تکالیف دیگر را دشوار می‌سازد.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۸

هرقدر دو تکلیف دشوار باشند، انجام هم‌زمان آن دو تکلیف با یکدیگر دشوارتر است.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۸

در صورت سؤال متغیر مستقل را خواسته یعنی (علت)، به عبارتی طراح به‌طور غیرمستقیم پرسیده علت اینکه خط A از خط B بلندتر دیده می‌شود، چیست؟

طبعاً زاویه و طول شاخک‌ها نمی‌تواند گزینه درست باشد، چون در هر دو خط زاویه و طول شاخک‌ها مساوی است، اما جهت شاخک‌ها متفاوت است و به همین علت (متغیر مستقل) خط A بلندتر از خط B دیده می‌شود.
نکته: گزینه ۴ هم ربطی به صورت سؤال ندارد.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۴

یکنواختی و ثبات نسبی و آشنایی نسبی با محرک از عوامل مانع تمرکز محسوب می‌شوند.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۸

حالتی که ما محرکی را ردیابی کنیم که غایب است اشاره به هشدار کاذب دارد.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۸

محرک‌هایی که غیرمنتظره، نو، متباین باشند بهتر نیز به‌یاد آورده می‌شود.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۸

در توجه پراکنده، چند کار را در یک زمان انجام می‌دهیم و توجه ما بین چند منبع تقسیم می‌شود؛ بنابراین گزینه ۳ صحیح است.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۶

گاهی خطای ادراکی به دلیل "اثر زمینه" اتفاق می‌افتد، بدین معنی که ادراک یک شکل ثابت، تحت تأثیر زمینه‌ها و شرایط مختلف فرق می‌کند.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۶

در ادراک حسی همان‌گونه که این امکان وجود دارد که باتوجه به محدودیت‌های حسی به تصحیح خطاهای احتمالی در محیط بپردازیم، این امکان نیز وجود دارد که در برخی موارد، ادراک غلط و نادرستی از محیط داشته باشیم.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۵

هرقدر دو تکلیف به هم شبیه‌تر باشند، انجام هم‌زمان آن دو تکلیف دشوارتر است. "با دوست خود حرف زدن" مستلزم شنیدن صحبت‌های دوست است. "از گفته‌های معلم یادداشت برداشتن" نیز نیاز به شنیدن حرف‌های معلم دارد.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۵

ویژگی‌های توجه غیرارادی (خودکار):

- ۱) تند و سریع
- ۲) غیر قابل اجتناب
- ۳) غیر قابل انعطاف
- ۴) کاهش ظرفیت شناختی

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۵

هرقدر فرد تمرین و مهارت بیشتری در انجام دو تکلیف موردنظر داشته باشد، انجام آن دو به‌طور هم‌زمان آسان‌تر است و هرقدر تمرین و مهارت کمتری وجود داشته باشد، تکالیف دشوارتر انجام می‌پذیرد؛ مثلاً کسی که در رانندگی تمرین و مهارت کافی ندارد، دشواری بیشتری در صحبت با دیگران و یا شنیدن موسیقی هم‌زمان با رانندگی دارد.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۵

در آگهی تبلیغاتی و همچنین تبلیغات اجناس مختلف از حافظه آماده‌سازی ادراکی استفاده می‌شود.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۴

دریافت اطلاعات حسی از طریق گیرنده‌های حسی را "احساس" می‌گویند، اما "ادراک" اطلاعات حسی به تفسیر و معنا دادن اطلاعات مربوط می‌شود، نه دریافت ساده اطلاعات.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۴

متغیر وابسته یعنی معلول (y) و در این مثال که مربوط به خطای ادراک است، "برآورد طول دو خط" متغیر وابسته یا معلول ماست، ولی علت (متغیر مستقل)، جهت شاخک‌ها می‌باشد که متفاوت و در خلاف جهت یکدیگر است و باعث می‌شود خط A بزرگ‌تر از خط B دیده شود. (اندازه شاخک‌ها و زاویه بین آن‌ها یکی است، پس طبعاً نمی‌تواند علت باشد)

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۴

در ادراک، فرد کاری که نشان از فهم و درک و معنا دادن به اطلاعات دریافتی باشد انجام می‌دهد، مثلاً باز کردن پنجره به علت احساس گرما، اما در احساس، کاری ارادی که نشان از آگاهی و تحلیل باشد صورت نمی‌گیرد و خودکار و غیرارادی و غریزی است. مثل ترشح بزاق، ناگهان به طرف صدای شدید برگشتن و فرار سوسک‌ها از نور چراغ که تمامی این مثال‌ها غیرارادی صورت می‌گیرد. احساس دریافت ساده اطلاعات حسی است، اما ادراک به تفسیر و معنا دادن اطلاعات مربوط می‌شود. مثلاً فردی که احساس گرما کرده (غیرارادی) حالا این اطلاعات را تفسیر می‌کند و پنجره را باز می‌کند.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۴

"شنیدن" معمولاً در یادگیری زبانی مورد غفلت واقع می‌شود. کودکان و دانش آموزان معمولاً برای توانایی شنیدن، آموزش اختصاصی دریافت نمی‌کنند، اما گفتن، خواندن و نوشتن با آموزش همراه است. مثلاً وقتی کودک کلمه‌ای را اشتباه تلفظ کند به او درست کلمه را آموزش می‌دهیم. همین‌طور وقتی کلمه‌ای را اشتباه بخواند یا بنویسد، درست آن کلمه را به او یاد می‌دهیم. اما در شنیدن چنین نیست، زیرا متوجه نمی‌شویم که کودک کلمه را درست شنیده است یا نادرست.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۴

در بین گزینه‌ها، در گزینه ۴، توجه پراکنده بیشتر مصداق دارد؛ چون گفتگوی تلفنی با یک دوست به همراه گوش کردن یک سخنرانی مهم به دلیل شباهت دو تکلیف دشوارتر است.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۳

یک گل قرمز در میان گل‌های سفید غیرمنتظره است، چون توقع می‌رود که در میان گل‌های سفید گلی به رنگ قرمز وجود نداشته باشد، بنابراین این گل به دلیل رنگ غیرمنتظره‌اش (در میان گل‌های سفید) توجه غیرارادی را به خود جلب می‌کند.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۱

این مورد نشان می‌دهد اطلاعاتی که موردتوجه واقع نشده بودند، به‌نوعی در سیستم شناختی مورد پردازش قرار می‌گیرند، هرچند که ممکن است ما به‌طور آگاهانه و هشیارانه از آن بی‌خبر باشیم ولی ناهشیارانه به آن اطلاعات دسترسی داریم.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۱

ثبات ادراکی به این پدیده اشاره می‌کند که ادراک باتوجه به محدودیت حسی در حوزه بینایی ما می‌خواهد تفسیر درستی از یک محرک خارجی داشته باشد.

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۳۹۲

ادراک چیزی فراتر از دریافت ساده اطلاعات حسی است. مثال زیر این مطلب را به‌خوبی روشن می‌کند: بیماری با آسیب مغزی می‌توانست بین شدت نورهای مختلف و رنگ‌ها تمیز قائل شود و حرکت و جای اشیاء را به‌درستی تشخیص دهد، ولی باوجود این او نمی‌توانست اشیاء را بازشناسی کند؛ یعنی او نمی‌توانست اطلاعات بینایی را که ازطریق چشم خود دریافت کرده به‌صورت یک تجربه ادراکی باهم ترکیب کند.

کنکور سراسری علوم انسانی خارج از کشور ۱۳۹۰